

Handläggare
Christina Pettersson
Telefon: 08 - 508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2018-02-01

Ett Stockholm för alla - Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 - 2023

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 171-1831/2016

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Jan Rönnberg
avdelningschef

Sammanfattning

Stockholm stad har tagit fram ett nytt styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå ifrån i sitt arbete för ett Stockholm som är tillgängligt för alla. Programmet föreslås gälla mellan år 2018 och 2023. I arbetet ska funktionshinder aktivt identifieras, förebyggas och undanröjas. Personer med funktionsnedsättning ska inkluderas i stadens planering och beslutsprocesser på jämlika villkor som andra. Samtliga fokusområden tar sikte på målen i stadens budget samt föreslår hur nämnder och bolagsstyrelser ska genomföra och följa upp programmet inom ramen för ordinarie verksamhet. Förvaltningen är mycket positiv till att ett nytt program har tagits fram. Förvaltningen förslår en del tillägg och förtydliganden samt efterfrågar en fördjupad resurs- och ansvarsbeskrivning för förvaltningar och nämnder som berörs av de olika målen. Det bör också framgå var ansvaret ligger för att utveckla eller sprida metodik, stödmaterial och kunskap som stöd i programarbetet för att säkerställa god kvalitet och likställighet i staden. Förvaltningen föreslår att nämnden besvarar remissen med tjänsteutlåtandet.

Bakgrund

Remissen ”Ett Stockholm för alla – Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 – 2023” har inkommit från kommunstyrelsen. Remisstiden är till den 16 februari 2018.

Ärendet

Stockholm stad har tagit fram ett förslag på nytt styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå ifrån i sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla och där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Programmet föreslås gälla mellan år 2018 och 2023.

Arbetet föregicks av en utvärdering av ”Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011- 2016” på uppdrag av stadsledningskontoret. Utvärderingen rekommenderade att reviderat program bör återspegla målgruppens möjligheter att ta del av samhället utifrån ekonomi, hälsa och genus samt att synliggöra målgruppens utsatthet för olika typer av våld. Den reviderade versionen utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Agenda 2030, Europakonventionen, svensk lagstiftning, den nationella funktionshinderspolitiken och stadens vision samt funktionshinderspolitiska mål.

Programmet beskriver funktionshinderperspektivet vilket innehåller principen om universell utformning, åtgärda befintliga brister i tillgängligheten, individuella stöd och lösningar samt förebygga och motverka diskriminering.

Funktionshinderperspektivet ska användas i arbetet i vart och ett av programmets åtta fokusområden med tillhörande mål. I stadens arbete ska funktionshinder aktivt identifieras, förebyggas och undanröjas. Personer med funktionsnedsättning ska inkluderas i stadens planering och beslutsprocesser på jämlika villkor som andra. Programmet beskriver också områden där skillnader i levnadsvillkor uppmärksammas.

Målen har brutits ned i delmål, varav flertalet har förslag till indikatorer. Samtliga fokusområden tar sikte på målen i stadens budget och kan ha olika relevans för olika nämnder och bolagsstyrelser, vilket förtydligas i en särskild tabell. Vidare föreslås hur nämnder och bolagsstyrelser ska genomföra samt följa upp programmet inom ramen för ordinarie verksamhet.

Kommunstyrelsen ska ansvara för en samlad uppföljning av arbetet inom stadens verksamheter och för övergripande samordning.

Programmet föreslår att dess indikatorer och aktiviteter registreras i ILS under programmet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp. Rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet har givits möjlighet att inkomma med synpunkter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är mycket positiv till att ett nytt program har tagits fram och att det följer rekommendationerna från utvärderingen. Programmet beskriver en struktur och metodik som ska ligga till grund för det fortsatta arbetet och som utgår från internationella och regionala styrdokument samt från den nationella funktionshinderspolitiken. Förvaltningen tycker att programmets upplägg är pedagogiskt och användbart eftersom det möjliggör för nämnder och bolag att arbeta långsiktigt och strategiskt med frågorna och inte endast mot årsmål.

Programmet föreslår att indikatorer och aktiviteter registreras i ILS genom att välja programmet när man skriver verksamhetsplan eller verksamhetsberättelse. Förvaltningen håller med om att aktiviteter och indikatorer som utgår från programmet eller målgruppen ska registreras i ILS men inte under ett särskilt program eftersom staden dels bör minska resurskrävande administration, dels att intentionen med programmet är att implementera tillgänglighet och delaktighet i reguljärt arbete.

Programmet lyfter fram viktiga åtgärder såsom kunskap om tillgänglighet och funktionshinderperspektiv, krav i offentlig upphandling, krav i bidragsgivning, samverkan samt tillgänglighetsmärkning. Förvaltningen instämmer och föreslår också att gruppens särskilda behov beaktas i risk- och konsekvensanalyser vid olika utredningar och beslut som till exempel vid projektering av cykelbanor, upphandling av parkeringsautomater, utvecklande av appar eller planering av evenemang.

Arbetet med programmet förväntas ske inom ramen för ordinarie planering och uppföljning. Förvaltningen efterfrågar därför en fördjupad resurs- och ansvarsbeskrivning för förvaltningar och nämnder som berörs av de olika målen. Det bör också framgå var ansvaret ligger för att utveckla eller sprida metodik, stödmaterial

och kunskap som stöd i programarbetet för att säkerställa god kvalitet och likställighet i staden.

Det står att programmet ska utgöra en grund för samverkan inom staden men det saknas beskrivning av aktiviteter som tydligt pekar på samverkan mellan förvaltningar och bolag och som underlättar i övergångar mellan olika åtgärder eller insatser för den enskilde. Till exempel så hanteras skola och sysselsättning i två olika fokusområden utan beröring eller beskrivning av samverkan. Staden ska kunna säkerställa övergång från skola till arbete och därmed förbättra möjligheterna till ett riktigt arbete och egen försörjning. Förvaltningen saknar också att programmet inte berör samverkansformer med andra huvudmän och myndigheter. Programmets beskrivning av nämnders och styrelsers ansvar för beskrivna fokusområden ger en god översyn. Läsning och förståelse av programmets innehåll skulle underlättas ytterligare genom en modell eller översikt som tydliggör processen utifrån funktionshinderperspektivet, fokusområden samt genomförande och uppföljning. Förvaltningen ser gärna att programmet i bilagan ”Nämnders och styrelsers ansvar för programmets fokusområden”, också kunde precisera vad som antas ingå i reguljärt arbete/verksamhetsområde.

Förvaltningen tycker att det är bra när programmet har en beskrivande text under mål och delmål men anser att exempel på aktiviteter och indikatorer placeras i en bilaga då dessa dels kan bli daterade, dels ska baseras på respektive verksamhets egna målsättningar, uppdrag och lagrum. Det finns svårigheter med indikatorer som mäter aktiviteter på gruppnivå i verksamheter där arbetssätt ska präglas av lagrummens intentioner med den enskildes individuella behov, självbestämmande och delaktighet i fokus. Till exempel så kan inte samtliga boende i en gruppboende förväntas genomföra samma antal fysiska aktiviteter eftersom boende kan ha fysiskt ansträngande praktik eller sysselsättning inom daglig verksamhet och istället kan vara i behov av vila.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. ”Utvärdering – Stockholms stads program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning”, Rapport Ramböll 2016
2. Ett Stockholm för alla – Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023

3. Inkomna synpunkter från Rådet för funktionshinderfrågor